

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УКРАИНЫ
ХАРЬКОВСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

210 лет

*Харьковскому национальному медицинскому
университету*

**ВОПРОСЫ
ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ И КЛИНИЧЕСКОЙ
СТОМАТОЛОГИИ**

Сборник научных трудов

Выпуск 11

Часть 2

**МАТЕРИАЛЫ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
С МЕЖДУНАРОДНЫМ УЧАСТИЕМ
«ГОФУНГОВСКИЕ ЧТЕНИЯ»**

в рамках празднования 210-летия ХНМУ и международного Дня стоматолога

Харьков 10 февраля 2015 г.

Харьков
2015

УДК 616.31 (081/082)

ББК 56.6

В 74

Редакційна колегія: проф. Є.М. Рябоконь (відповідальний редактор), ас. Б.Г. Бурцев (відповідальний секретар.), проф. В.П. Голік, проф. Г.Ф. Катурова, проф. Р.С. Назарян, доц. В.В. Ніконов, проф. Г.П. Рузін, проф. І.І. Соколова, проф. А.М. Біловол, проф. А.С. Журавльов, проф. В.О. П'ятикоп.

Рецензенти: професор А.В. Самойленко – зав. каф. терапевтичної стоматології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»; професор В.І. Гризодуб – зав. каф. ортопедичної стоматології та ортодонтії дорослих Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України.

В74 Вопросы экспериментальной и клинической стоматологии: Сб. науч. тр. - Вып. 11. – Ч.2. /Редкол.: Е.Н. Рябоконь (отв. ред.) и др.; МЗ Украины, Харьк. нац. мед. ун-т. - Харьков: ХНМУ, 2015. - 268 с.

Затверджений та рекомендований до видання Вченого радио Харківського національного медичного університету (протокол №1 від 22.01.2015 р.)

Збірка наукових праць присвячена 210-річчю Харківського національного медичного університету. У ній представлені матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Гофунговські читання» у рамках святкування 210-річчя ХНМУ та міжнародного Дня стоматолога (10.02.2015 р.). Збірка включає останні результати наукових досліджень по актуальним проблемах стоматології та щелепно-лицьової хірургії з різних країн. У випуск включені праці фахівців, які виконані на кафедрах стоматологічного профілю та суміжних дисциплін медичних ВНЗ і установ післядипломної освіти лікарів, а також в практичній охороні здоров'я. У них відбиті експериментальні, теоретичні і клінічні питання сучасної стоматології та щелепно-лицьової хірургії. Представлені роботи з питань профілактики, діагностики, лікуванню і реабілітації стоматологічних захворювань у дорослих і дітей; педагогіки, історії стоматології, медичного краєзнавства та огляди літератури.

Автори виражают подяку за допомогу в публікації збірки Харківський обласний осередок Асоціації стоматологів України (голова осередку – кандидат наук з держ. управління, доцент Н.М. Удовиченко)

**УДК 616.31 (081/082)
ББК 56.6**

© Харківський національний медичний університет, 2015

Хомич Н.М., Огоновський Р.З.

ЗМІНИ БІОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОТОВОЇ РІДИНИ У ХВОРИХ ПІСЛЯ ОПЕРАЦІЇ АТИПОВОГО ВИДАЛЕННЯ НИЖНІХ ТРЕТИХ МОЛЯРІВ

Буковинський державний медичний університет, Україна

У амбулаторній практиці хірурга-стоматолога, одним із оперативних втручань, які проводять найчастіше є видalenня нижніх зубів мудрості, яке, у свою чергу, відіграє роль патогенетичного чинника травматичного характеру, що викликає розвиток запального процесу у ротовій порожнині. Перебіг запальної реакції має декілька етапів, на кожному з яких основну роль відіграють медіатори запалення (гістамін, кінін, простагландини, цитокіни), активне вивільнення яких відбувається у відповідь на травмуючий агент, їхній вплив зумовлює розвиток таких основних симптомів як біль, набряк та гіперемія м'яких тканин. У фаховій вітчизняній та зарубіжній літературі описано багато методів лікування вказаних запальних ускладнень. Велике практичне значення має застосування глукокортикоїдів, у своєму дослідженні ми використовували препарат «Дексаметазон», а також локальну гіпотермію. Для оцінки ефективності запропонованого лікування проводили біохімічне дослідження ротової рідини, а саме визначення таких маркерів запального процесу як активність каталази, уреази та лізоциму, вміст малонового діальдегіду, загальну протеолітичну активність, антиоксидантно-прооксидантний індекс, а також ступінь дисбіозу [1].

Мета роботи: обґрунтувати застосування препаратору «Дексаметазон» та локальної гіпотермії для зменшення післяопераційного набряку та попередження ускладнень у хворих після атипового видalenня нижніх зубів мудрості.

Матеріали і методи дослідження. Під нашим спостереженням у стаціонарі хірургічної стоматології ЧОКЛ перебувало 60 пацієнтів віком від 18 до 30 років, яким проводилось оперативне втручання – атипове видalenня 38 або 48 зубів з приводу їх ретенції і/або дистопії.

Пацієнтів розподілено на 5 груп. Контрольна – у післяопераційному періоді застосовувалось стандартне лікування (антибактеріальна, протизапальна, проти-набрякова, знеболююча терапія), у першій групі хворим призначали локальну гіпотермію за С.Г. Масловською [2], згідно якої використовували кріопакети об'ємом 300-500 см², температурою -15°C. Шкірні покриви охолоджували до +15°C по контактній методиці (поглажування чи аплікації). Експозиція 30 хв. Курс лікування 5 щоденних процедур. У другій групі хворим проводили локальну гіпотермію за О.Г. Пастуховим [3], і використовували кріопакети з температурою -15°C. Шкірні покриви охолоджували до +15°C. Тривалість процедур за даною схемою складає 30 хв, з перервою 2-4 год. Курс лікування 3 дні. У третій групі хворим місцево у жувальний м'яз вводили 4 мг – 1 мл дексаметазону. У четвертій проводили поєдання місцевого застосування дексаметазону та гіпотермії за О.Г. Пастуховим.

Проведено загально-клінічне та інструментальне обстеження хворих всіх груп, а також біохімічне дослідження ротової рідини до оперативного втручання та на 1, 3, 7-му добу післяопераційного періоду. Визначення антиоксидантно-прооксидантного індексу, загальної протеолітичної активності, ступеню дисбіозу та вмісту малонового діальдегіду проводили за методиками А.П. Левицького [1,5,6], неспецифічну резистентність досліджували за активністю лізоциму [4],

активність уреази визначали за методом Л.М. Гаврилова [7], активність каталази за методом Гіріна С.В. [8]. Математичну обробку результатів дослідження проводили за допомогою комп’ютерної програми Statistica 6.0. Значущими вважали відмінності між групами при $p < 0,05$.

Результати дослідження продемонстрували ефективність комплексної терапії у порівнянні із лікуванням запальних ускладнень атипового видалення нижніх третіх молярів лише локальною гіпотермією або препаратом «Дексаметазон». Водночас результати дослідження контрольної групи та четвертої на всіх термінах дослідження зберігались без достовірної різниці. Концентрація малонового діальдегіду, активність каталази та лізоциму у післяопераційному періоді знизилась, загальна протеолітична активність, активність уреази та ступінь дисбіозу незначно підвищилися. Найбільш чутливим показником запально-го процесу є антиоксидантно-прооксидантний індекс (АПІ), який свідчить про баланс між антиоксидантними і прооксидантними системами організму. У всіх групах АПІ досягнув норми вже на 7-ий день, протягом лікування найбільші показники зберігались у пацієнтів четвертої групи (табл. 1-7).

Таблиця 1

Активність каталази, мкАт/л

Групи/Терміни	До о/в	1-ий п/о день		3-ий п/о день		7-ий п/о день	
	M±m	M±m	P	M±m	p	M±m	p
Перша група	0,25±0,02	0,16±0,01	p<0,05	0,09±0,01	p<0,05	0,25±0,02	p<0,05
Друга група	0,24±0,01	0,13±0,01	p<0,05	0,12±0,01	p<0,05	0,22±0,01	p>0,05
Третя група	0,26±0,01	0,15±0,02	p<0,05	0,13±0,02	p<0,05	0,24±0,01	p>0,05
Четверта група	0,24±0,02	0,18±0,02	p>0,05	0,17±0,02	p>0,05	0,24±0,02	p>0,05
Контрольна група	0,26±0,02	0,19±0,02		0,16±0,01		0,23±0,02	

Примітка: p – достовірність різниці показників у порівнянні з контрольною групою.

Таблиця 2

Активність уреази, од/мл

Групи/Терміни	До о/в	1-ий п/о день		3-ий п/о день		7-ий п/о день	
	M±m	M±m	P	M±m	p	M±m	p
Перша група	2,3±0,1	6,6±0,3	p<0,05	7,8±0,1	p<0,05	2,7±0,1	p>0,05
Друга група	2,2±0,2	6,1±0,1	p<0,05	7,1±0,1	p<0,05	2,4±0,1	p>0,05
Третя група	2,4±0,1	5,8±0,1	p<0,05	6,9±0,2	p<0,05	2,3±0,2	p<0,05
Четверта група	2,4±0,1	4,9±0,1	p>0,05	5,8±0,1	p<0,05	2,4±0,1	p>0,05
Контрольна група	2,5±0,1	5,1±0,2		6,4±0,1		2,6±0,1	

Примітка: p – достовірність різниці показників у порівнянні з контрольною групою.

Таблиця 3

Активність лізоциму, од/л

Групи/Терміни	До о/в	1-ий п/о день		3-ий п/о день		7-ий п/о день	
	M±m	M±m	P	M±m	p	M±m	p
Перша група	64±2	19±2	p<0,05	38±2	p<0,05	54±2	p<0,05
Друга група	61±3	21±2	p<0,05	41±2	p<0,05	58±1	p<0,05
Третя група	64±2	25±1	p<0,05	43±3	p<0,05	59±2	p<0,05
Четверта група	63±1	34±2	p>0,05	51±1	p>0,05	62±3	p>0,05
Контрольна група	63±2	31±3		53±3		63±2	

Примітка: p – достовірність різниці показників у порівнянні з контрольною групою.

Таблиця 4

Малоновий діальдегід, мкмоль/л

Групи/Терміни	До о/в M±m	1-ий п/о день		3-ий п/о день		7-ий п/о день	
		M±m	P	M±m	p	M±m	p
Перша група	0,24±0,01	0,29±0,01	p<0,05	0,39±0,02	p<0,05	0,26±0,01	p>0,05
Друга група	0,24±0,01	0,29±0,01	p<0,05	0,35±0,01	p<0,05	0,24±0,02	p>0,05
Третя група	0,23±0,02	0,28±0,01	p<0,05	0,36±0,01	p<0,05	0,25±0,01	p>0,05
Четверта група	0,24±0,01	0,25±0,02	p>0,05	0,29±0,01	p>0,05	0,26±0,01	p>0,05
Контрольна група	0,23±0,01	0,26±0,02		0,31±0,02		0,25±0,01	

Примітка: p – достовірність різниці показників у порівнянні з контрольною групою.

Таблиця 5

Загальна протеолітична активність, нкат/л

Групи/Терміни	До о/в M±m	1-ий п/о день		3-ий п/о день		7-ий п/о день	
		M±m	P	M±m	p	M±m	p
Перша група	5,01±0,41	7,24±0,19	p<0,05	6,82±0,09	p<0,05	5,62±0,25	p<0,05
Друга група	4,86±0,12	6,95±0,05	p<0,05	6,21±0,26	p<0,05	4,96±0,31	p>0,05
Третя група	5,32±0,34	6,88±0,08	p<0,05	6,15±0,16	p<0,05	5,43±0,24	p<0,05
Четверта група	5,28±0,22	6,01±0,17	p<0,05	5,61±0,23	p>0,05	5,32±0,38	p>0,05
Контрольна група	4,97±0,27	6,33±0,37		5,74±0,14		5,16±0,21	

Примітка: p – достовірність різниці показників у порівнянні з контрольною групою.

Таблиця 6

Антиоксидантно-прооксидантний індекс, од

Групи/Терміни	До о/в M±m	1-ий п/о день		3-ий п/о день		7-ий п/о день	
		M±m	P	M±m	p	M±m	p
Перша група	10,1±0,2	9,1±0,1	p<0,05	8,0±0,2	p<0,05	10,0±0,1	p>0,05
Друга група	9,9±0,2	9,5±0,1	p>0,05	8,9±0,1	p>0,05	9,9±0,1	p>0,05
Третя група	9,9±0,1	9,2±0,2	p<0,05	8,7±0,2	p>0,05	9,8±0,1	p>0,05
Четверта група	10,2±0,1	9,8±0,1	p>0,05	9,5±0,1	p<0,05	10,0±0,2	p>0,05
Контрольна група	10,1±0,2	9,6±0,2		8,9±0,1		9,9±0,2	

Примітка: p – достовірність різниці показників у порівнянні з контрольною групою.

Таблиця 7

Ступінь дисбіозу, од

Групи/Терміни	До о/в M±m	1-ий п/о день		3-ий п/о день		7-ий п/о день	
		M±m	P	M±m	p	M±m	p
Перша група	0,99±0,1	3,7±0,1	p<0,05	2,2±0,1	p<0,05	1,0±0,1	p>0,05
Друга група	0,98±0,2	3,5±0,1	p<0,05	2,1±0,1	p<0,05	1,0±0,1	p>0,05
Третя група	0,99±0,1	3,0±0,2	p>0,05	1,9±0,2	p<0,05	0,99±0,2	p>0,05
Четверта група	0,97±0,1	2,7±0,1	p>0,05	1,5±0,1	p>0,05	0,97±0,1	p<0,05
Контрольна група	0,99±0,2	2,9±0,1		1,6±0,1		1,0±0,1	

Примітка: p – достовірність різниці показників у порівнянні з контрольною групою.

Отже, з метою зменшення негативного впливу у післяопераційному періоді нестероїдних протизапальних препаратів на організм людини можна рекомендувати використання «Дексаметазону» та локальної гіпотермії.

Література. 1. Левицкий А.П. Ферментативный метод определения дисбіоза полости рта для скрининга про- и пребиотиков. Методические рекомендации / А.П. Левицкий, О.А. Макаренко, И.А. Сели-

ванская [и др.]-Киев, 2007.-22с. 2. Масловская С.Г., Горбунов Ф.Е., Гусарова С.А., Стрельников А.В., Кончугова Т.В. Криомассаж и форез лекарственных веществ в терапии больных с дегенеративным заболеванием позвоночника после декомпрессионных операций на пояснично-крестцовом уровне // Вопросы курортологии, физиотерапии и лечебной физкультуры. – 2008. – №2. – С. 6–10. 3. Пастухов О.Г. Физиотерапия в стоматологии. – Краснодар. – 2002. - 102 с. 4. Левицкий А.П. Саливация у здоровых лиц разного возраста и у стоматологических больных/А.П. Левицкий, О.А. Макаренко, Й.Н. Россаханова//Вісник стоматології.-2005.-№2.-С.7-8. 5. Антиоксидантно-прооксидантний індекс сироватки крові ішувів з експериментальним стоматитом і його корекція зубними еліксірами/А.П. Левицкий, В.М. Попчар, О.А. Макаренко [та ін.]//Одеський медичний журнал.-2006.-№1.-С.22-25. 6. Барабаш Р.Д. Казеинолітическая и БАЭЭ – эстеразная активность слюны и слюнных желез крыс в постнатальном онтогенезе/ Р.Д. Барабаш, А.П. Левицкий//Бюл.экспер.биол.-1973.-№8.-С.65-68. 7. Гаврилова Л.М. Уреазная активность ротовой жидкости у больных с острой и одонтогенной инфекцией челюстно-лицевой области/Л.М. Гаврилова, И.Т. Сегень//Стоматология.-1996.-С.49-50. 8. Гирин С.В. Модификация метода определения активности каталазы в биохимических субстратах/С.В. Гирин//Лабораторная диагностика.-1999.-№4.-С.45-46.

Чумаченко¹ О.В., Саяпіна¹ Л.М., Пермінов² О.Б.

МЕТОДИКА КОМПЛЕКСНОГО ВІДНОВНОГО ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНИХ ЗАПАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ В КОМІРКОВИХ ВІДРОСТКАХ ЩЕЛЕП ПІСЛЯ ВИДАЛЕННЯ ЗУБІВ

¹Національний медичний університет ім.О.О.Богомольця, Київ

²Івано-Франківській національний медичний університет

Проблеми, пов’язані з втратою висоти та об’єму коміркового відростка після видалення зубів – одні з актуальних у сучасній стоматології, що обумовлено утрудненнями стоматологічної реабілітації – протезування, зокрема на дентальніх імплантатах. Найбільші руйнування коміркова кістка зазнає від екстракції видалення зубів, після чого за перші роки після операції втрачається від 30 до 60% об’єму кісткової тканини; до цього додаються ще 1-4 % втрати кістки кожного наступного року, та до 20% зменшення об’єму коміркової кістки в сусідніх ділянках (Ашман А., 1997).

Група запальних післяекстракційних ускладнень в комірках складає 0,22-5,26% випадків, а за іншими джерелами – до 35% (Павлов Б.Л., Гапаненко Т.Г., 1990). При нераціональному лікуванні запальні процеси викликають періостит, остеоміеліт, абсцеси, флегмони, гайморити (Герасименко М.Ю., 2000), що ще більше погіршує умови регенерації кісткової тканини.

Перебіг альвеоліту на верхній щелепі відрізняється від перебігу захворювання на нижній щелепі завдяки цілої низки передумов, в першу чергу – анатомічних: частка компактного шару коміркового відростка нижньої щелепи складає 50,1%, а губчастого - 49,9%, комірковий паросток верхньої щелепи містить 27-30% компактного та 70-72% губчатого шару відповідно. Отже, в різних ділянках щелеп (Грищенко О.В., Сторчак А.В., 2004) співвідношення компактного шару до губчастої частини може становити від 2:1 (кістка підвищеної щільності, губчастий шар тонкий з міцними трабекулами) до 1:4 (губчастий шар крихкий з сіткою тонких трабекул). За однакових умов атрофія коміркового паростка верхньої щелепи після видалення зубів може бути більш значною у порівнянні з аналогічним процесом на нижній щелепі.

Головними причинами виникнення хронічних альвеолітів є: нераціональне лікування гострих альвеолітів, зокрема, випадки, коли критерієм одужання вважається покращення самопочуття пацієнта, недостане об’єктивне обстеження зони

СОДЕРЖАНИЕ

ОРТОПЕДИЧЕСКАЯ СТОМАТОЛОГИЯ

Богатыренко М.В., Лазуткин В.П. Физико-механические свойства и морфология поверхности образцов базисного акрилата холодного отверждения «Редонт-Колир», полимеризованного в силиконовых и альгинатных матрицах.....	1
Боян А.М. Ортопедическая реабилитация больных с применением стоматологических имплантатов при наличии мышечно-суставной дисфункции (МСД) высочно-нижнечелюстных суставов (ВНЧС).....	3
Голік В.П., Янішен І.В., Коваленко Г.А. Порівняльна оцінка фізико-механічних властивостей нового вітчизняного с-силіконового відбиткового матеріалу «Стомасіл»	4
Голік В. П., Янішен І. В., Білобров Р. В. Порівняльна оцінка фізико-механічних властивостей беззольних пластмас для моделювання штифтових конструкцій.....	6
Голік В.П., Кузнецов Р.В., Янішен І.В. Застосування композиційного фотополімерного матеріала «Стомазит-LC» для фіксації адгезивних мостоподібних протезів.....	7
Голік В.П., Ярова А.В., Янішен І.В., Ярина І.М. Ортопедичне лікування незнімними зубними протезами з застосуванням тимчасових коронок та оцінка впливу на імунометаболічний профіль пацієнтів.....	11
Дюдина И.Л., Гришианин Г.Г. Выбор метода реабилитации рецепторного аппарата зубов на этапах лечения несъемными конструкциями протезов.....	16
Зиновенко О.Г., Шинкевич М.В., Садовская И.В. Применение диоксида циркония с целью изготовления эстетической ортопедической конструкции.....	18
Кочкіна Н.А., Біда О.В. Клінічне визначення факторів ризику розвитку ускладнень при протезуванні частковими знімними пластинковими протезами.....	23
Кузнецов Р.В., Погорелая А.В. Теоретическое обоснование расчёта адгезивных мостовидных протезов	27
Кузь В.С. Розвиток та методи удосконалення стоматологічних базисних матеріалів.....	32
Лунькова Ю. С. Вплив ортопедичного лікування скронево-нижньощелепного суглоба на якість життя пацієнта	35
Никонов А.Ю., Омельченко О.А., Ковальчук Д.О., Шипов К.А. Исследование динамики морфологических признаков воспаления десны при использовании металлических ортопедических стоматологических конструкций.....	38
Никонов А.Ю., Яковцова И.И., Ковальчук Д.О., Никонова О.В. Исследование регенерации слизистой оболочки протезного ложа у лиц с металлическими стоматологическими ортопедическими конструкциями.....	39
Семененко Ю.І. Характеристика кількісних показників електроміографії власне жувальних та скроневих м'язів у чоловіків в різних вікових групах.....	40
Семененко І.П. Порівняння точності формування індивідуальної оклюзійної площини залежно від застосуваних матеріалів	45
Семенов Е. И., Сенников О. Н., Шнейдер С.А. Нуждаемость и обеспеченность молодого населения г. Одессы в ортопедических конструкциях с опорой на дентальные имплантаты	47
Томилин В. Г. Эффективность режимов обеззараживания эластичных внутриротовых устройств.....	49
Цыганок А.В., Новиков В.М. Диагностика нарушений моторики языка у пациентов с неврологической патологией различной этиологии	51
Янишен И.В., Ярина И.Н. Оценка качества несъемных конструкций зубных протезов на этапах их клинической эксплуатации.....	55
Янишен И.В., Голік В.П., Мовчан О.В. Кваліметрична оцінка та порівняльний аналіз якості адгезивних матеріалів для підвищення фіксації знімних зубних протезів	60
Янишен И.В., Перешивайлова И.А. Оценка лабораторного исследования антибактериальной активности отечественного адгезивного материала «Стомафикс-А»	64

<i>Янишен И.В., Каракенцева Т.А., Сидорова О.В. Экспериментальное обоснование применения альгинатного оттискного материала «Стомальгин - 04».....</i>	65
<i>Golik V.P., Janisch I.V., Breslavets N.M. The fixing system of facing polymer for cast dentures. ....</i>	71
<i>Nikonov A.Yu., Omelchenko O.A., Kovalchyk D.O., Dyudina I.L., Morphological research of mucous membrane of gum at intolerance of metal orthopaedic constructions .....</i>	72

ВОПРОСЫ ПЕДАГОГИКИ

<i>Горб-Гаврильченко И.В. Особенности преподавания раздела «заболевания пародонта» студентам 4 курса стоматологического факультета.....</i>	73
<i>Пермінов О.Б., Ярмошук І.Р., Руднева В.М., Чайка О.М., Саяпіна Л.М., Чумаченко О.В. Бінарні лекції в контексті єдності фундаментальної та професійної підготовки лікарів-стоматологів .....</i>	76
<i>Пюрик В.П., Ничипорчук Г.П., Проць Г.Б., Пермінов О.Б., Тарнавська Л.В., Деркач Л.З. Особливості організації навчального процесу субординаторів на кафедрі хірургічної стоматології в умовах кредитно-модульної системи.....</i>	79
<i>Рузин Г.П. Память об учителе в формировании личности врача .....</i>	80
<i>Рябоконь Є.М., Костюк Н.Г., Андресева О.В. Організація навчального процеса на практичних заняттях у 9 семестрі з дисципліни « Терапевтична стоматологія » на сучасному етапі.....</i>	82

ОБЗОРЫ ЛИТЕРАТУРЫ

<i>Луцкая И.К. Зубной ликвор и его транспортные структуры.....</i>	84
<i>Петрикас А.Ж., Медведев Д.В., Честных Е.В., Ольховская Е.Б., Общие реакции после спонгиозных анестезий. ....</i>	88
<i>Петрикас А.Ж., Медведев Д.В., Куликова К.В. Снижение дозы местного анестетика в современной стоматологии.....</i>	96
<i>Рожко М.М., Чубай I.З. Використання біофлавоноїдів у стоматологічній практиці.....</i>	101
<i>Соколова И.И., Хлистун Н.Л., Левицкий А.П. Значение гиалуроновой кислоты в медицине и стоматологии .....</i>	105
<i>Чухрай И.Г., Марченко Е.И., Новак Н.В. Клинические особенности лечения зубов с глубокими кардиозными поражениями II класса по блэку.....</i>	110
<i>Ромашкіна О.А. З досвіду викладання спецкурсу «основні методи виготовлення зубних протезів» для англомовних студентів.....</i>	117
<i>Романова Ю.Г., Біда А.В. Можливості профілактики хронічного герпетичного стоматиту при дентальній імплантації.....</i>	118

ХИРУРГИЧЕСКАЯ СТОМАТОЛОГИЯ И ЧЕЛЮСТНО-ЛИЦЕВАЯ ХИРУРГИЯ

<i>Аветіков Д.С., Гутник А.А. Параметри розтягування шкірно-жирових клаптів бічної ділянки обличчя при одноосному розтягуванні .....</i>	120
<i>Аветиков Д.С., Стебловский Д.В. Оптимальные виды разрезов при проведении нижней ритидэктомии.....</i>	121
<i>Аветиков Д.С., Яценко И.В., Ставицкий С.А., Локес Е.П., Бойко И.В. Современный шовный материал в практике хирурга-стоматолога .....</i>	123
<i>Ахмеров В.Д. Сравнительная характеристика некоторых методов вестибулопластики при мелком преддверии полости рта.....</i>	130
<i>Бондаренко В.В., Ву Вьет Куонг, Гаврильев В.М. Вплив «літіну» на післяопераційний перебіг у хворих з одонтогенними флегмонами дна порожнини рота .....</i>	131
<i>Бровка Д.К., Бурда Д.М. Профилактика токсических реакций при проведении обезболивания в условиях амбулаторного стоматологического приема .....</i>	132
<i>Волошан А.А., Демянник Д.С., Энтина Ю.М. Преимущества использования метода компьютерной томографии с контрастированием в клинике челюстно – лицевой хирургии.....</i>	134
<i>Волошин М.А., Бурега Ю.О. Особливості формування щелепи цурів в ранньому постнатальному періоді нормі та після внутішньоутробної антигенної дії .....</i>	135
<i>Волошина Л.І., Скікевич М.Г., Соколова Н.А. Використання цераксону у клініці щелепно-лицевої хірургії .....</i>	141
<i>Григоров С.Н., Рекова Л.П., Давыдов А.А., Потапов В.Ю. Клинический случай оссифи-</i>	

<i>цируючої</i> епітелиоми Малерба	142
<i>Іванова М.О.</i> Характеристика властивостей метицилінрезистентних штамів стафілококів, які отримані при гнійній інфекції щелепно-лицьової ділянки.....	143
<i>Кабанова А.А., Плотников Ф.В., Походенько-Чудакова И.О.</i> Этиология гнойно-воспалительных заболеваний челюстно-лицевой области.....	145
<i>Камалова Ё.А.</i> Физическая реабилитация в комплексном лечении невритов лицевого нерва 147	
<i>Корнієнко М. М.</i> Використання нестероїдного протизапального препарату на основі бензидаміну гідрохлориду у післяопераційному періоді після кістектомії.....	151
<i>Крайняя В.О., Походенько-Чудакова И.О.</i> Диагностическая эффективность ультразвукового исследования при остром гнойном периостите челюстей.....	152
<i>Луцкая И.К., Шевела Т.Л., Зиновенко О.Г.</i> Применение тканевого триммера в стоматологии	154
<i>Любченко А.В., Посохова В.Ф., Чуев В.П., Лыкова И.В., Кравцов Н.С.</i> Обоснование необходимости стимуляции репаративных процессов костной ткани лунки удаленного зуба.....	158
<i>Мавлянова З.Ф., Ким О.А.</i> Оценка эффективности лазеротерапии в комплексном лечении невропатий лицевого нерва.....	161
<i>Огоновський Р.З., Патерега Н.І.</i> Загоєння ран порожнини рота на тлі наркозалежності при застосуванні родіоли рожевої (експериментальне дослідження).....	163
<i>Орішко А.Я., Штурмак В.М., Челій С.Т.</i> Корекція хірургічних шаблонів для проведення безклаптової імплантації.....	164
<i>Павліш І.В., Дворник В.М.</i> Методика виготовлення хірургічного шаблону для встановлення дентальних імплантацій	166
<i>Пантус А.В., Когут В.Л., Челій О.І., Грекуляк В.В.</i> Використання навігаційних шаблонів з направлюючими для постановки дентальних імплантацій при повній адентії.....	171
<i>Платонова П.Ю., Чумаченко О.В., Саяпіна Л.М., Пермінов О.Б.</i> Вплив внутрішньокоміркового електрофорезу на гемодинаміку слизово-окісного покриття комірок при гострому альвеоліті	172
<i>Походенько-Чудакова И.О., Карсюк Ю.В.</i> Динамика уровня малонового диальдегида (МДА) ротовой жидкости после операции дентальная имплантация при применении лазеропунктуры	175
<i>Походенько-Чудакова И.О., Флерьянович М.С.</i> Макроскопическая картина гнойной раны у экспериментальных животных с моделью фурункула в поднижнечелюстной области	176
<i>Пюрик Я.В., Огієнок С.А., Пюрик О.В.</i> Ефективність кісткової репарації щелеп під впливом суміші біоактивного скла і аутологічного кісткового мозку.....	178
<i>Роцункин А. А.</i> Фармакологический профиль местных анестетиков для апликационной анестезии.....	184
<i>Саяпіна Л.М., Чумаченко О.В., Пермінов О.Б.</i> Ефективне місцеве знеболення – забезпечення високоякісного лікування уражень зубів нижньої щелепи	187
<i>Скрипник В.М.</i> Генетичне обґрунтування схильності до утворення патологічних рубців.....	188
<i>Ставицький С.О., Авєтіков Д.С., Яценко І.В., Локес К.П.</i> Особливості виконання розрізів шкіри голови та шкії при планових оперативних втручаннях.....	189
<i>Стеблянко А.А., Худик А.К., Свидло О.А.</i> Особенности первичной хирургической обработки ран челюстно—лицевой области.....	190
<i>Ткаченко П.І., Білоконь С.О., Гуржій О.В.</i> Структура та методи лікування гемангіом щелепно-лицової ділянки у дітей	192
<i>Хомич Н.М., Огоновський Р.З.</i> Зміни біохімічних показників ротової рідини у хворих після операції атипового видалення нижніх третіх молярів.....	194
<i>Чумаченко О.В., Саяпіна Л.М., Пермінов О.Б.</i> Методика комплексного відновного лікування хронічних запальних процесів в коміркових відростках щелеп після видалення зубів.....	197
<i>Чумаченко О.В., Саяпіна Л.М., Пермінов О.Б.</i> Эффективность применения траумеля с и эрбисола при лечении хронического одонтогенного остеомиелита нижней челюсти	

(клинические случаи)	201
Шевцов А.А., Литвинов И.О., Пискарева А.М. Изучение строения шиловидных отростков височной кости	203
Шиян В.П. Особенности удаления отдельных групп зубов.....	204
Bogatov V.V., Chervinets VM., Samoilkina A.M., Nasonova M.V., Kolyadov N.F. Neoplasms in maxillo-facial area and their association with oncogenic viruses in population of tver region, russia.....	206
СТОМАТОЛОГИЯ ДЕТСКОГО ВОЗРАСТА	
Андріянова О.Ю., Яценко О.І., Яценко П.І. Вплив затальних захворювань великих слинних залоз на стан тканин пародонту у дітей	209
Андріянова О.Ю., Яценко О.І., Яценко П.І. Взаємозв'язок захворювань великих слинних залоз зі станом гігієни порожнини рота у дітей.....	210
Бабов Е.Д., Херсонская Т.Б., Борченко Н.А. Сравнение функционирования микроимплантов и минипластин для временного скелетного анкоражса на протяжении ортодонтического лечения.....	213
Беляев В.В., Беляев И.В., Данилова К.А. Распространенность нарушений прикуса и потребность в ортодонтическом лечении школьников г. Твери.....	217
Борченко Н.А., Весна О.А. Девіації форми та генезу зубів фронтальної групи у пацієнтів із повними одно- та двосторонніми розщілинами верхньої губи та піднебіння	221
Ващенко І.Ю., Каськова Л.Ф. Стан тканин пародонту у дітей, хворих на гострий лімфобластний лейкоз на різних клінічних стадіях перебігу хвороби.....	224
Волченко Н.В., Соколова И.И., Назарян Р.С. Определение состояния тканей пародонта у школьников 9-16 лет с помощью индекса РМА	225
Головко Н.В., Ганнам Іяд Наджіб Характеристика стану функцій порожнини рота у ортодонтических пацієнтів з вкороченням вуздечки язика	227
Денисова Е.Г., Соколова И.И. Состояние гигиены полости рта у ортодонтических больных	231
Каськова Л.Ф., Акжитова Г.О. Динаміка рівня активності лізоциму ротової рідини у дітей із дисбіозом кишечнику в процесі проведення профілактичних заходів	233
Каськова Л.Ф., Новікова С.Ч., Анопрієва Н.М., Новіков Є.М. Зміни біохімічних показників ротової рідини у дітей з хронічним катаральним гінгівітом	235
Каськова Л.Ф., Солошенко Ю.І., Амосова Л.І., Бережна О.Е. Вивчення ступеня мінералізації емалі постійних молярів у дітей 6-7 років.....	236
Коган Л.Б. Особенности тканей пародонта у детей ранее прооперированных по поводу врожденной расщелины верхней губы и неба.....	237
Кравчук И.В. Снижение прироста карIESа постоянных зубов методом герметизации фиссур	239
Кравчук И.В. Эффективность профилактики карIESа методом глубокого фторирования.....	243
Маковка І.Л., Каськова Л.Ф. КарIESпрофілактичний ефект застосування лікувального комплексу у дітей з хронічним гастродуоденітом	246
Стремчук М.В. Оцінка ефективності комплексного лікування атопічного хейліту у дітей різного віку за динамікою імунологічних показників.....	247
Терехова Т.Н., Мельникова Е.И. Структурный анализ индекса интенсивности карIESа зубов у 12-летних детей республики Беларусь.....	254
Ципан С.Б., Якубова И.И. Рівень санітарно-гігієнічних знань та якість гігієни порожнини рота у дітей із аутизмом	256
Ярошенко Е.Г., Соколова И.И. КарIESогенной ситуации в полости рта у детей раннего возраста и методы ее устранения.....	257
Krivenko L.S., Nazarian R.S., Gargin V.V. The impact of unfavorable factors of pregnancy on condition of the oral cavity in children.....	260
<i>Содержание.....</i>	262

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 15.46. Тир. 300 прим. Зам. 044-15.
Підписано до друку 28.01.15. Папір офсетний.

Надруковано з макету замовника у ФОП Бровін О.В.
61022, м. Харків, вул. Трінклера, 2, корп.1, к.19. Т. (057) 758-01-08, (066) 822-71-30
Свідоцтво про внесення суб'єкта до Державного реєстру
видавців та виготовників видавничої продукції серія ДК 3587 від 23.09.09 р.

